

Stanovisko k možnosti existence pracovněprávních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr ve služebním úřadu

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr¹ jsou vnímány jako doplňkový institut ke klasickému pracovnímu poměru, neboť jsou využívány pro zajištění prací menšího rozsahu (práce výjimečné, příležitostné, na určitou dobu). Rozsah prací konaných na základě dohody o provedení práce (§ 75 zákoníku práce) nesmí překročit 300 hodin v kalendářním roce (příčemž do tohoto rozsahu se započítává i doba práce konaná pro zaměstnavatele v kalendářním roce na základě jiné dohody o provedení práce), rozsah prací konaných na základě dohody o pracovní činnosti (§ 76 zákoníku práce) nesmí překročit polovinu stanovené týdenní pracovní doby, přičemž se posuzuje za celé období, na které se dohoda uzavírá, nejvýše však za období 52 týdnů.

Prostřednictvím pracovněprávního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti lze ve služebním úřadu zajistit:

I. práce menšího rozsahu, které se netýkají výkonu státní správy

Budou-li tyto práce zajišťovány státními zaměstnanci, vztahuje se na ně povinnost opatřit si předchozí písemný souhlas služebního orgánu s výkonem jiné výdělečné činnosti než státní služby dle § 81 odst. 2 zákona o státní službě.

→ např. poradenská činnost a konzultační činnost

- včetně činnosti poradců či jiných zaměstnanců vykonávajících další činnosti pro člena vlády, vedoucího Úřadu vlády České republiky nebo náměstka člena vlády [§ 2 odst. 1 písm. a) až c) zákona o státní službě]

→ např. oponentní činnost

- podle zásad při realizaci oponentury nesmí být oponent mj. zaměstnancem zadavatele, ovšem zároveň by měl mít schopnost orientace v prostředí zadavatele a v předmětné problematice

II. některé práce menšího rozsahu, které se týkají výkonu státní správy, a to:

→ pomocné, servisní a manuální práce [§ 2 odst. 1 písm. j) zákona o státní službě]

- např. sběr individuálních údajů od fyzických osob, právnických osob či organizačních složek státu prostřednictvím dotazníků prováděný osobami pověřenými Českým statistickým úřadem

→ fyzikální měření, chemické rozbory a porovnávání a určování technických parametrů [§ 5 odst. 1 písm. t) zákona o státní službě]

→ činnost v poradních orgánech vlády a jejich orgánech (bude-li tato činnost zajišťována státními zaměstnanci, nevztahuje se na ně povinnost opatřit si předchozí písemný souhlas služebního orgánu s výkonem jiné výdělečné činnosti dle § 81 odst. 2 zákona o státní službě)

- např. Legislativní rada vlády a její pracovní komise (dohoda o provedení práce uzavíraná s Úřadem vlády)

¹ Hůrka, Petr et al. Pracovní právo. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. s. 431 a násl. ISBN 978-80-7380-540-1.

- činnost v poradních² nebo jiných orgánech ústředních správních úřadů (bude-li tato činnost zajišťována státními zaměstnanci, nevztahuje se na ně povinnost opatřit si předchozí písemný souhlas služebního orgánu s výkonem jiné výdělečné činnosti dle § 81 odst. 2 zákona o státní službě)
 - např. rozkladové komise zřizované podle správního řádu (podle § 152 odst. 3 správního řádu musí většinu členů rozkladové komise tvořit odborníci, kteří nejsou zaměstnanci zařazení do ústředního správního úřadu)
- činnost ve zvláštních orgánech, které podle jiného zákona vykonávají státní správu
 - např. Etická komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu
 - např. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zřizovaná podle zákona o pobytu cizinců (podle § 170b odst. 2 zákona o pobytu cizinců musí většinu členů senátu, ve kterém Komise jedná a rozhoduje, tvořit odborníci, kteří nejsou zaměstnanci zařazení v Ministerstvu vnitra)
- znalecká a tlumočnická činnost (pro zaměstnance příslušných služebních úřadů jde o výkon státní služby; bude-li tato činnost zajišťována státními zaměstnanci z jiných služebních úřadů, nevztahuje se na ně povinnost opatřit si předchozí písemný souhlas služebního orgánu s výkonem jiné výdělečné činnosti dle § 81 odst. 2 zákona o státní službě)

² Zákon o státní službě poradní orgány blíže nespécifikuje, nestanoví ani podmínku jejich zřízení právním předpisem. Poradním orgánem v uvedeném smyslu tak může být jak orgán zřízený trvale pro příslušnou agendu, tak i orgán zřízený ad hoc. Vždy by však měl být vhodným způsobem institucionalizován (např. aspoň interním aktem řízení vedoucího služebního úřadu).